

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisten esikannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka on The Western Workmen's Pub. Co:n kustantama.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
 1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
 1 vuosikerta \$1.25 puoli vuotta 75c
SUOMEEN
 1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c
TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America. Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co. Advertising rates 50c per inch per insertion. Huoneisto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 355. Ilmoitushinta 50 senttiä tuomalta kerran. Waimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuomalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lialla.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
 One year \$1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
 One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
 One year \$1.50, 6 months 80c

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS:

Selma Jokela-McCone
 1669 E. 16th St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

Painos.....	7,040
Uusia.....	137
Uudistuksia.....	51
Katkennut.....	79

KILPAILUJOKSI TOVERITTAREN LEVITYKSEEN

ovat ilmoittautuneet seuraavat:

- LYYDI TAMMINEN, Puritan, Mich., Box 19.
- ANNA WILLIAMS, Eureka, Cal.
- ANNE PULKKINEN, Hancock, Mich.
- Miss ALINA MÄKI, Elmer, Minn.
- Miss AMALIA NIEMI, Fairport, Harbor, Ohio.
- OLIVIA KAUMANEN, Toronto, Ont., Can.
- ANNA KANGAS, Benalto, Alta, Can.
- Miss SANNA KALLA, Puritan, Mich.
- IDA LAMPINEN, New York, N. Y.
- Miss HILJA RANTALA, Hancock, Mich.

Juuri kymmenen kilpailijaa! Toverittaren tilaajamäärä pääsiikin laskemaan jo yli 500 tilaajalla. Nämä kuitenkin näyttävät hiljalleen tulevaa tkaista, sillä nyt näyttää Toverittaren tilaajamäärä nousua taasen monestaalta. Kunhan kaikki nämäkin kilpailijat alkavat lähettämään tilauksia, uskon että pian päästään siihen missä jo oltiin ja sitäkin hyvään matkaan lähemmäksi 10 tuhatta. Onko mahdollisuutta nostaa tilaajajoukko 10,000 ennen vuoden loppua? Otahan se, sillä ei sinne kovin pitkällä enää olekaan. Jos nyt vaan kilpailijat toimivat yhtä huolekaasti kuin viime kilpailussakin, (vaikkakaan ei nyt ole suuria palkintoita) niin varmasti päästään 10,000 ja sitäkin siltä. Muistakaa kilpailijat, että kilpailu loppuu jouluk. 3 p. Ei ole paljo aikaa, joten kaikki touhuun nyt tilauksia hankkimaan.

Vastavyydellä.

LIHKEENHOITAJA.

LUOKKATAISTELU-ALUEELTA

PORTLAND, ORE.

Hallowe'en ilian tempu sekini. Joukot polkasivat olivat kurillaan saipusineet katuvaunuradan katujen risteyksessä, missä radat kulkevat koululle haarelle. Seurausena oli, että Rose City Parkistäpäin tuleva erikokorvaunu, jossa oli 61 matkustajaa sulistui radalta ja kaatui Burnside kadun risteyksessä, ensi luisena pitkään matkaa toisen puolen rattaat uupuen katukivistöön. Ilme kyllä, ei ketään matkustajista edes loukaantunut vaarallisemmin. Yksi mies

vaan sai naarmuja kalvoseensa sirkyneestä lasista; kolkon näkönen se sentään oli niillä se suuri vauru kylellään rojottavan.

Ravinnon säästämistä agiteerataan tällä viikolla. Joka talossa käydään tarjoamassa jäsenkortti, johon saa kirjottaa nimensä ja osotteensa lupaukseksi ettei tuhlaa ravinto-aineita ja koettaa syödä vähemmän sellaista ruokaa mitä voidaan helpommin Euroopan kulettaa. Työläisvalimolle ei tuon kortin "salmaus" ole vaikeata, sillä hän on jo ennestään oppinut säästämään paljon enemmän kuin hallitus pyytää. En ainakaan minä ole koskaan niin "yllellisesti" elänyt kuin tuossa ohjekortissa neuvotaan elämään. Pelkään, että hallitus on erehtynyt luulemaan Amerikan kansan elintason korkeammaksi kuin mitä se todella on. Ulkoasusta erehtyy kyllä luulemaan amerikkalaisia hyvinvoiviksi, mutta puhutellussa näitä hyvinvoivan näköisiä saa tietää, ettei heillä ole varaa pitää voita edes silmän ruokana ruokapöydässään.

Akka.

PUDDING CREEK, CAL.

Viimeisessä osaston kokouksessa annettiin minulle tämä pyhä tehtävä, että kyhätä uutisia Toverittareen. Siis koetan täyttää velvollisuuteni tovereita kohtaan.

Ensin teen selkoa siitä missä tämä palkka sijaitsee, nimittäin kaukana asuville Toverittaren lukijoille kun tämä lehti menee aivan Härmään saakka. Tämä on toista sataa mailia pohjoiseen San Franciscosta, Fort Bragg nimisen kaupungin laidassa sijaitseva farmikylä Tyneen valtameren rannalla. Meillä on s. s. osasto, jossa toimitaan parhaan voimtimme mukaan ja sen luku on pieni sihen nähden kun täällä asuu kymmeniä suomalaisia uutisvälittelijöitä, vaan suurin osa heistä nukkuu kirkon helmassa, joka vetää verhon heidän siltiluosta, minkä vaan itse parhaaksi ihittyä kanssamme taisteluun.

Lapset täältä kulkevat kaupungin koulussa. Pienemmat viedään automobillilla ja suuremmat saa kävellä tai luosta, minkä vaan itse parhaaksi näkevät.

Suomalaisia asuu kaupungissamme useita satoja ja yhteispyynnöitä on vaikka minäkin nimisiä, kirkkoja, salaseuroja jne. On s. s. osasto, komea haali, osastolla hyvä soittoakusta, hyvät näytelmäseura, y. m., ala-osastoja. Sinne mielellään pistäytyy kantotar-marikin kultansa kanssa nauttimaan näytelmätoimista, kun siellä voidaan esittää seurakunnan kappaleita kuin heillä ei sekä voimia, että myöskin näytösvälineitä. Koetastampas taemmennä oikein suurella joukolla katsoomaan sitä "Tehtaan työtä," joka näytettiin marraskuun 17 p. illalla, sillä näyttelijät innostuivat paremmin kun on yleisöä Toverittarupa ääriään myöten täynnä, sillä nimestä päätetään on se kappale sen arvoinen, että sitä kannattaa mennä katsomaan. S'is siellä tavataan.

Maalle aikoville tovereille teen selvää näistä näistä ja ilma-alasta ensi kirjeessäni kun tässä syksyn kirjeet on ohi. Siis lämmitä tervehdys Californian marjamilta. Toverundella E. L.

MULLAN, IDA.

Jos tervehdän Toverittaren lukijakuntaa ensikerran, koska ovat minulle tämän viran antaneet.

Tämän kuun kahdeksastopäivä ompeluseuran kokouksessa päätettiin pitää naandotanssit Butten ja Arizonan lakkolaisten hyväksi ensimmäisenä päivänä marraskuuta. Täällä onkin koetettu Butten lakkolaisia avustaa niin paljon kuin on suinkin voitu. Iltaamia on pidetty useampia erikertoja, joista on ollut tulot jota kunkin runsaat.

Tänne on Buttesta tullut paljon suomalaisia yksinäisiä ja perheitä. John Korpi on pitänyt useampia puheita Butten lakon suhteista, joka onkin innostanut varsinkin niitä jotka ovat Buttesta olleet.

Lasten sunnuntai koulu lopetettiin tänne vuodelle. Minä puolestani lausun kiitokset teille sunnuntai koulun opettajille jotka olette tehneet palkatonta työtä ja opettaneet meidän lapsiamme suomenkieltä lukemaan ja toivon, että taas keväällä alettaisiin

udelleen lapsia opettamaan sillä se ei ole ainakaan turhaa työtä kun meissä vanhemmissa on paljon sellaisia, jotka emme osaa englanninkielistä kirjoittaa eikä lukea. Ja kun lapsemme joutuvat maailman rantaa kiertämään, niin tietysti me heiltä jotain tietoa odotamme ja jos he sitten meille engliskaa prääntälevät niin miksi me siitä tulemme, saamme tulkkia käyttä lastemme välillä. Ja te lapset älkää unhoittako mitä olette oppineet.

Tänne on perustettu englanninkielinen ilta koulu aikuisille vaan minä en ole kuullut kuinka paljon siellä on oppilaita.

Täällä on tätä nykyä paljon suomalaisia, enempi kuin koskaan on ollut. Impi Kainu on ollut Wallacessa hospitalissa leikkattavilla ja nyt on jo tullut kotiin ja voi hyvin. Katri Eloranta on leikkattu ellen ja toivomme pikaista paranemista hänelle. Eiköhän tätä riittäkin tällä kertaa. Lämpöiset tervehdykset kaikille Toverittaren lukijoille.

MARY KORSMAN.

PHILADELPHIA, PA.

Tervehdän taasen Toverittaren lukijoita muutamalla rivillä täällä uinuvaisten kaupungista, sillä yleensä sanotaan tätä Philadelphiaa uinuvaisten kaupungiksi ja sitä se kyllä on mutta ei niin uinuvaista, että ei mitään toiminta. Etteenpäin ollaan menossa hiljalleen mutta varmasti.

Suurta on tufossa, Tov. M. Hahl tulee luennoitsemaan neljänä iltana, marrask. 12, 13, 14 ja 15 päivinä. Silloin kai jokainen riennämme haalille ja älkäämme kunnioitettako pois-aolollamme, vaan täyttäkäämme haali ääriään myöten, sillä meillä niin harvoita on tällaisia tilaisuuksia ja kumminkin me sitä kipeästi tarvitsemme joka todellakin avaisi meidän silmämme näkemään tämän elämän kurjuuden ja kuinka kapitalistit saa käyttä tilaisuutta hyväksensä ja me vaan istumme kädet ristissä ja ihmettelemme.

Osastomme kokouksessa päätettiin seuraavista asioista: Raivaajan kust. yht. tullut lasku 97 dollaria, päätettiin maksaa viiden vuoden ajalla.

Brainerdin, Mich., s. s. osastolta tullut keräyslista jätettiin huomioonottamatta.

Valittiin tilintarkastajat vuosineljännekselle johon tulivat Miina Rajala ja Selma Wilander.

Keskusteltiin osastomme haaliksi myksestä, joka on ollut kovin vaikeata, kun ei juuri koskaan saa haalia silloin kun tarvitsee ja jos joskus saa, niin täytyy varittaa tunti kaupalla ennen kun sisälle pääsee. Ja nykyinen haali jossa toimimme on niin korkeasta hinnasta vuokrattava, että ei kannata sitä pitää ja muutenkin se on epämuikava. Keskustelimme jos olisi mahdollista saada keräyslistoja levitettyä ympäri suomalaisen järjestön jos siihen saataisi lupa. Asia läitettiin pöydälle. Osastomme päätti viettää 12:sta vuosijuhlaa ensi kuun lopulla ja tämä kuuluu olevan ensimmäinen laadultaan koko osaston toiminta-aikana. Ikävä kyllä, mutta samalla totta.

Osaston ompeluseura taitaa nykyään nukkua sellaista koiran unta. Kyllä nyt on jo aika herätä kun kesälläkin toimittiin, vaikka kuuma oli. Ei nyt enään kuumuus tee häitää. Siis tarmolla toimeen, että saadaan pian myyjäiset pitää.

Minä tässä olen raapinut korviani koko kolme viikkoa kun en ole saanut Toverittarta. Katsokaas kun minulle kävi sellainen vahinko, että tilaukseni loppui, enkä minä tienny asiastakaan. Minä vaan kovennin postimiehelle, että mikä sitä vaivaa kun se ei tuo minun lehteäni enään. Ja ennen se toi sen niin uskollisesti joka tiistaina — mutta vihdoin viimein tulain asiasta selville kun selailin vanhoja kirjoja, niin osui käteeni vanha Toverittaren kuitti ja siten vasta muistin katsoa viimeisen Toverittaren etusivulle ja numerot selvästi osottivat että tilausaika on loppunut. Ja silloin minä päätin, että tuota ei saa enään tapahtua niin kauan kun viimeinen dollari on pussissa, sillä siksi paljon pidän Toverittaresta.

Ja nyt saan kunnian ilmoittaa, että minä olen Toverittaren asiamies ja nyt kai joka nainen tilaa Toverittaren minulta ja eikä se myös pahaa

tee miehillekään. Siis kääntykää minun puoleeni, minua voitte tavata joka kokouksessa ja joka iltamassa ja jos ette voi tulla sinne, niin ottakaa pari kolme askelta ruumiin terveydeksi ja kävelkää 1925 Walnut St., siellä tavataan. Siis tilatkaa Toveritar joka nainen, sillä se on lehti, jota kannattaa tilata.

SELMA.

FRONTIER, WYO.

Eipä ole pitkään aikaan ollut Toverittaren palstoilla mitään täältä, vaan nyt en voi enää vaieta.

Toveritar Sanna Kannasto saarnasi meille täällä sitä köyhään evankeliumia neljänä iltana. Kuulijoita oli enemmän kuin osasimme odottaakaan, vaikka enim osa paffkakuntamme suomalaisesta väestöstä pysyi poissa näistä opettavaisista tilaisuuksista; he vaan edelleenkin tahtovat nukkua sitä tietämättömyyden ja vällypäämättömyyden unta. Pelkäsivät kai, että uni olisi tulut läirityksi, niinkuin se mahdollisesti olisi käynnytkin, sillä Sana on sellainen puhuja että sitä täytyy seurata ja ymmärtää. Naiset yleensä näyttivät olevan tiedonhaluisempia kuin miehet, sillä moni vaimo kävi kuulemassa puheita vaikka hänen mestarinsa pysyi visusti poissa. Saivat ehkä muhdesaarnan vaimon kotiin palattua, vaan sitä ei pitäisi säikähtää, vaan enemmän ja enemmän alkaa mieltää näitä yhteiskunnallisia ja taloudellisia vääryyksiä, joista me naiset saamme eniten kärsiä, tämä pitäisi vaan teroittaa meidän taisteluintoamme sen uuden yhteiskuntamuodon saavuttamiseksi, että ei meidän lastemme tarvitsisi kärsiä näitä epäkohtia joita me ja esi-isämme ovat saaneet kärsiä.

Kahdeksan uutta jäsentä kirjottautui jäseneksi osastomme joten nyt voimme alkaa toimimaan taas. Osasto tosin on ollut elossa nimellisesti vaan on vallinnut sellainen tilanne, että koko kesinä emme ole saanut edes virallista kokousta. Nyt, kun meitä on 12 jäsentä osastossa, niin voimme alkaa toimimaan ja koostaa saada toisia mukaan; paljon on sellaisia, joita joukkoomme yhtymästä estää tietämättömyys ja ennakkoluulot, toiset taas ovat saaneet kait jonkunlaista vallankumouksen höyryä päähänsä jotta sinne ei järkipärisä toiminta mahdu.

Nyt siis vaan tositoimintaan, pois kaikki velttous ja pikkumaisuus, tiedetään että olemme yksi osa siinä kansainvälisen köyhälistön taistelurintamassa joka luo uuden yhteiskunnan.

KAROLIINA.

PAYNE, MINN.

Ajattelin taas pakista vähän täältä Payneesta, nyt kun täällä on jo kolme tilaajaa Toverittarelle ja he haluavat nähdä joskus oman kylän kuulumislaikin lehdessä.

Tänne pieneen kylään oli sota-arpalangenut nuorimies Kustaa Lassilalle ja hänet on viety jo syyskuun 21 päivän aamuna. Hän ei ollut maan kansalaimekaan. Hänellä oli 10 vuotta sitten otetut ensimmäiset paperit; kerran on hän vrittänyt niillä toisia, mutta ei ole saanut.

Neljä miestä oli vähällä saada surmansa lokak. 3 päivän aamuna Great Northern rautatiellä. Miehet olivat juuri lähteneet työhön "handkaaralla" kun perässä tuli veturi joka kulkee tässä kulkee odestakaisin auttaen noita pisimpiä oorfijunia. — Siinä oli joukossa muunukin mieheni. Sanot juuri katsoneensa taakseen ja luusi miehille, että hypätään pois, mutta kaara jäi alle ja meni aivan hienoksi. Jos ei hän sattunut katsomaan taakseen olisivat miehet menneet kaikki. Tämä tapahtui saakean sumun vallitessa jota olikin niin että ei nähnyt eteen eikä taakseen. Samana päivänä tuli "rautmaisteri" tutkimaan asiaa ja sano, ettei pidä lähteä asumisna aamuna ennenkuin tuo apuveturi on ohi mennyt. Hän lyhensi passilta viiden päivän palkan siitä kun kaaran hienoksi ajoi.

Talvi täällä tuli liian aikasin. Jo 5 päivä lokakuuta satoi lunta ensi kerran, mutta jo 11 päivää vasten sitä oli tullut koko runsaasti. On ollut pyryä ja pakkasta ja välillä satanut vettä. Se ei taida tehdä hyvää perunille eikä juurikasveille. Tämän valtion